

Уважаеми читатели,

Настоящата 2020г. постави човечеството пред сериозно предизвикателство. Човекът бе изтръгнат от нормалния си ритъм на живот и изправен пред пандемия с огромни размери. На изпитание бе подложена не само човешката психика, но и държавите, техните правителства и обществото като цяло. Освен чисто човешката страна, пандемията от COVID-19 постави и много правни проблеми. С особена актуалност въведеното извънредно положение с решение на Народното събрание (ДВ, обн. бр.22/13.03.2020г.) изведе на дневен ред въпроса за правомерното ограничаване на основни права и свободи на човека и гражданина, извоювани с цената на много жертви. За съвременния човек, роден с привилегията да се ползва неограничено от тези права и свободи, бе немислима тяхната легална рестрикция. Противопоставени бяха индивидуалната свобода на колективния интерес – диференциация, която лъкатуши през вековете още от епохата на либерализма до модерните времена. Действащата Конституция на Република България от 1991г. допуска при война, военно или друго извънредно положение със закон да бъде въведено временно ограничаване упражняването на отделни права на гражданите с изключение на правата, предвидени в чл. 28, 29, 31, ал. 1, 2 и 3, чл. 32, ал. 1 и чл. 37 (чл. 57, ал. 3). На това основание Народното събрание прие Закон за мерките и действията по време на извънредното положение (ДВ, обн. бр.28/24.03.2020 г.). Въпреки тази легална рамка обществената реакция бе остра. Това, от своя страна, поставя няколко актуални въпроса, а именно – склонна ли е отделната личност да се лиши, макар и временно, от отделни свои права и свободи в името на „общото благо“ – в случая общественото здраве като ценност; до каква степен ние, гражданите, като част от това общество сме готови да спазваме правните норми, дори и когато не сме съгласни с тях (известна е латинската сентенция „Dura lex, sed lex!“), използвайки легалните форми за защита на своите права и законни интереси (като например правото на жалби, предложения и петиции до държавните органи и др.); както и съумява ли държавата в лицето на нейните институции да съхрани баланса между частната и публичната сфера, спазвайки принципите на правовата държавност. Това са въпроси, от чиито отговори зависи не само как държавата и обществото ни ще се справят с извънредни ситуации като настоящата, но и как ще се развиват при нормални условия на живот за постигане на духовен и социален напредък, зачитайки ценностите, обявени в Преамбюла на Конституцията. В тази връзка настоящият брой на сп. „Право, Политика, Администрация“ включва статии, посветени на някои правни и административни аспекти на пандемията от COVID-19, както и статии, разглеждащи текущи проблеми.

Приятно четене!

гл. ас. д-р Весела Мирчева
член на Редколегията